

Tiltakshavers ansvar

2943
2012

Opprydding i forurenset grunn ved bygge- og gravearbeider er tiltakshavers ansvar

Tiltakshaver plikter å vurdere og eventuelt undersøke om det er forurenset grunn i området. Hvis grunnen er forurenset skal tiltakshaver utarbeide en tiltaksplan som skal godkjennes av kommunen før tiltaket kan gjennomføres.

Forskrift om opprydding i forurenset grunn ved bygge- og gravearbeider ble vedtatt av Miljøverndepartementet med virkning fra 1. juli 2004. Bestemmelsene i forskriften inngår som kapittel 2 i forurensningsforskriften. Kommunen er forurensningsmyndighet etter forskriften og skal kunne samordne behandlingen av saker etter forskriften med behandling av saker etter plan- og bygningsloven.

Tiltakshaver skal:

1. Vurdere mistanke om forurenset grunn
2. Undersøke mulig grunnforurensning
3. Utarbeide tiltaksplan
4. Sende inn tiltaksplan til kommunen for godkjenning
5. Gjennomføre tiltaket og rapportere til kommunen etter at tiltaket er gjennomført

Graving i forurenset grunn krever godkjenning av kommunen.
Foto: Kine Martinsen, Klif

1. Vurdere

Tiltakshaver (det vil si grunneier, entreprenør eller utbygger) skal vurdere om det kan være forurenset grunn i området der et terrenginngrep planlegges. Erfaringsmessig er det sannsynlig at en eiendom kan ha forurenset grunn dersom den har vært benyttet til for eksempel:

- bensinstasjon/tankanlegg
- bilverksted
- mekanisk verksted/skipsverft
- galvaniseringsverksted
- impregneringsverk

- industrivirksomhet
- avfallshåndtering/deponi

Grunn hvor det er gjort gjenatte rivingsarbeider/rehabilitering av bygninger, vil erfaringsmessig kunne være forurenset. Dette gjelder også steder som har restforurensning fra tidligere tiltak. I byer er det vanlig at grunnen i eldre og sentrale bydeler er forurenset.

Aktuelle kilder til informasjon om eiendommen vil være:

- Databasen Grunnforurensning på www.klif.no/grunn, som viser eiendommer hvor det er registrert eller begrunnet mistanke om forurensning i grunnen.
- Kommunen som kan opplyse om reguleringsbestemmelser og eiendomshistorie.
- Matrikkelen som kan opplyse om eiendommer med registrerte grunnforurensninger

2. Undersøke

Der det er sannsynlig å anta at det er forurenset grunn, skal tiltakshaver sørge for at det blir utført nødvendige undersøkelser for å få klarlagt omfanget og betydningen av en eventuell forurensning.

Grunnen karakteriseres som forurenset når konsentrasjonen av kjemiske stoffer overskrider normverdier som er gitt i vedlegg 1 til forskriften og/eller at bakgrunnsnivået er overskredet. Listen over stoffer med normverdi i vedlegg 1 er ikke å betrakte som fullstendig. Tiltakshaver har en selvstendig plikt til å vurdere om også andre stoffer enn de på listen, kan være relevante.

Dersom grunnen er forurenset, skal tiltakshaver utføre undersøkelser etter Norsk Standard NS-ISO 10381-5 og veiledere som er knyttet til den.

Kommunen kan kreve at undersøkelser og risikovurdering gjøres av foretak med særlig faglig kompetanse på området. Tiltakshaver bør derfor rådføre seg med kommunen.

Klif har laget en oversikt over de fleste foretak/konsulenter som arbeider med forurenset grunn.

3. Utarbeide tiltaksplan

Dersom de nevnte normverdiene og/eller bakgrunnsnivået er overskredet, plikter tiltakshaver å utarbeide en tiltaksplan.

Planen skal sikre at:

- det oppnås ønsket miljøkvalitet i forhold til planlagt bruk av eiendommen
- det ikke oppstår skadelig forurensning i forbindelse med anleggsarbeidet
- forurensete masser disponeres forsvarlig

Tiltaksplanen skal ta for seg:

- gjennomførte undersøkelser
- helsebaserte tilstandsklasser for forurenset grunn og/eller eventuelle fastsatte akseptkriterier
- risiko for spredning av forurensning under arbeidet
- tiltak og tidsplan for å sikre nødvendig miljøkvalitet under og etter gjennomføringen
- disponering av forurensete masser
- kontroll og overvåking under og etter terrenginngrepet
- dokumentasjon for bruk av godkjente foretak

Dersom tiltaket også krever melding eller søknad etter plan- og bygningsloven, skal tiltaksplanen sendes kommunen sammen med denne. Kommunen kan kreve at tiltaksplanen utarbeides av foretak med særlig kompetanse.

4. Sende inn tiltaksplan til kommunen for godkjenning

Tiltaksplanen for terrenginngrepet skal være godkjent av kommunen før tiltaket kan gjennomføres.

Kommunen vurderer om tiltaksplanen er tilstrekkelig dekkende og i samsvar med kravene i forskriften. Hvis ikke skal kommunen påpeke mangler overfor tiltakshaver, slik at tiltaksplanen kan rettes opp. Kommunen kan også kreve at det foretas ytterligere undersøkelser og kan stille konkrete krav til innholdet i tiltaksplanen

Tiltakshaver har i utgangspunktet selv ansvaret for at tiltaksplanen har en tilfredsstillende kvalitet. Kommunens godkjenning av tiltaksplanen fratrer heller ikke tiltakshaver ansvaret for at tiltakene er gode nok for å sikre tilstrekkelige miljøkvalitet under og etter gjennomføring av tiltaket.

Kommunen kan bestemme at tiltakshaver skal sørge for varsling dersom tiltaket ikke er tilstrekkelig varslet overfor naboer og andre berørte gjennom behandling av saken etter plan- og bygningsloven. Kommunens saksbehandling av tiltaksplanen skal så langt det er mulig samordnes med behandling av saken etter plan- og bygningsloven. Dette innebærer at i bygge- og gravesaker som kommunen behandler etter plan- og bygningslovens § 21-4, skal godkjenning av tiltaksplanen i saker med forurenset grunn foreligge fra den etaten i kommunen som har forurensningsmyndighet før tillatelse etter plan- og bygningsloven blir gitt.

Kommunen kan fastsette gebyr for saksbehandling og kontroll etter forskriften.

5. Gjennomføre tiltaket

Gjennomføring av tiltaket skal skje i henhold til godkjent tiltaksplan. Eventuelle avvik fra tiltaksplanen skal være godkjent av kommunen.

Tiltakshaver skal på ethvert tidspunkt kunne dokumentere at arbeidet skjer i samsvar med tiltaksplanen. Videre plikter tiltakshaver til enhver tid å la representanter for kommunen å føre tilsyn med gjennomføringen.

Dersom det under gjennomføring oppstår fare for forurensning som ikke er forutsatt, har tiltakshaver et selvstendig ansvar for å forebygge eller motvirke dette.

Oppdages uforutsett forurensning i grunnen eller det oppstår mistanke om slik forurensning etter at terrenginngrepet er påbegynt, skal alt arbeid som kan utløse spredningsfare straks stanses. Tiltakshaver plikter å gjennomføre nødvendige undersøkelser og om nødvendig, utarbeide ny tiltaksplan knyttet til dette.

Umiddelbart etter at tiltaket er gjennomført, skal tiltakshaver rapportere til kommunen om gjennomføring i henhold til planen. Tiltakshaver skal samtidig gi kommunen informasjon som grunnlag for registrering i Klifs database Grunnforurensning, www.klif.no/grunn

Tiltakshaver må være forberedt på kontroll fra kommunen etter at tiltaket er gjennomført.

For øvrig vises det til egne regler for sluttkontroll og godkjenning for de saker som også faller inn under plan- og bygningsloven.